

Exterio-
rem
uentriculi
tunica
m. in fun-
do impen-
se carno-
sam.

Ventriculum
petentes uenae
ac arteriae.
Lib. 6. de Ad-
m. sectio.

stomachi & laryngis sit connexus, & interior utriusque tunica cōtinua cernatur. At secundum
fibrarum huius interioris uentriculi tunicae genus obliquo est, in externa tunicae sede, qua
secunda illam amplectitur, situm. Quemadmodum enim cibi potusque attractio, eorundem ne-
cessario praecedat retentionem, ita rectas fibras interius obliquis Natura coordinauit. Deinde
ut retentionem, ciborum iam confectorum succedit expulsio, ita quoque secunda exterior ue-
entriculi tunica transuersas fibras obliquis exteriores merito nascitur, nonnullis interim obli-
quis fibris etiam implicita. Exterior enim tunica, quae interiore crassior & mollior minusque
compacta est, transuersis fibris abundat, secundae stomachi tunicae respondens, nisi quod illa
paulo minus quam haec carnosior sit, & aliquot etiam obliquis intertextitur fibris. Cur autem uen-
triculum, aut hanc exteriorē ipsius tunicā adeo impen- se carnosam secundum uentriculi fundū
humiliorem uel ipsius sedem esse plerique scribant, non satis assequor. Videntur enim suis som-
nijs confisi, fundum uentriculi insigniter carneū statuere, quum interim uentriculus illic neque
carnosior, neque crassior sit, quam ad elatiorē ipsius sedē: imo si uerū fateri licet, superior uen-
triculi pars carnosior est inferiori fundo: ut nunc taceā neuorū superioris sedis frequentia,
tertia accedit, instar operimenti & propugnaculi cuiusdam tunicae exteriori circumdata, & a
peritonæo, quā id septi partem stomacho iter praebentem integit, pronata. Huic enim peri-
tonæi portio primū elatiori uentriculi orificio, deinde uniuerso ipsius corpori ad duodeci-
mū usque intestini originem obducitur. atque haec a peritonæo procedens tunica, omnium quas id
reliquis organis exporrigit, facile crassissima cernitur, ac ut postea dicturus sum, superiori
membranae omenti principium praebet. Haec tunica primū omnes uentriculum petentes ue-
nas, arterias & neruos excipit firmatque. Ac istae quidem uenae omnes a sola portae uena originē
petunt, nulla enim uel quantumuis exilis a caua uentriculo substrata (quanquam id Galeni
sit dogma) uentriculum adit. Arteriae autem uniuersae ab illis ortum ducunt, quae a magna
arteria in humiliore omenti membrana primū digeruntur, ac in id & iecur & bilis uesiculae,
& lienem, & in uentriculum denique ipsum deriuantur. Ac prima quidem uentriculi uena a por-
tae uena priusquam in duos grandes ipsius truncos discindatur, principium habet, ad inferius
uentriculi orificium conterminatque ipsi ad posteriorem eius sedem loca excurrunt. Arteria au-
tem huic uenae coniunx, propago eius arteriae censetur, quae secundum portae ductum iecoris
cauum adit. Secunda uena coniugem undecunque habens arteriam toti dimidia inferiori
uentriculi parti subreducitur, superiori membrana omenti suffulta, a qua & anterior & posterior
fundus uentriculi dextra sedes furculos mutuatur. praesens uena frequenter ortum ducit ex dex-
tra uenae portae regione, quā in duos grandiores ipsius truncos finditur. Arteria uero ab
illa pronascitur, quam in iecur deriuari diximus. Tertia uentriculi uena impen- se gracilis est,
comite arteria carens, & a uenae portae graciliori sinistro uel trunco enata, in posteriorem uen-
triculi sedem (qua dextrum ipsius gibbum inibi prominet) pauca ramulorum serie dispergitur.
Quarta uena ab eodem quo nuper dicta trunco prodians, toto progressu arteriam sibi coniu-
gem asciscit, omniumque uentriculum ascendentium uenarum, ut & arteria arteriarum, facile
praecipua, atque in numerosiores ramos diuisa. Procedit enim sursum ad medium posterioris
sedis uentriculi, ac primū utrinque ramum spargit in plures furculos per posteriorem uen-
triculi sedem diuicatum. Dehinc sursum ad dextrum superioris uentriculi oris latum sensim con-
scendit, illudque coronae modo amplectens, ramulos complures deorsum in uentriculi corpus
digerit, paucos, eosdemque graciles in stomachi finem, quo is uentriculo committitur, sursum of-
ferens. Ab hac uena dextrum oris uentriculi latus ambiente propago editur, secundum elatio-
rem uentriculi sedem ad ipsius usque humilioris orificium pertingens, ac in progressu deorsum
quoque soboles diffundens. Porro arteria praesentis uenae coniunx ab ea depromitur, quae
per inferiorem omenti membranam in lienem contendit. Quinta uena comite arteria non
priuata, sinistram uentriculi fundi sedem ambit, & superiori membrana omenti suffulta ramos
elatiori sua sede in uentriculi anteriora posterioraque emittit. Huius principium dependet ab am-
pliori uenae portae ramo, lienis infimae sedi inserendo: & arteria, uenam eam concomitans, ab
arteriae ramo pululat, lienem hinc accedente. Sexta uentriculi uena, ea demū esset, quae sola Ana-
tomis in ore uersatur, quanquam a liene in superius uentriculi orificium perferri omnes astru-
unt. Ego uero ut uerum fatear, non unicam, sed plures, easque non semper pari numero ab illis
quae lienem exporriguntur uenas pronasci, praeter quintam antea enumeratā obseruo, sinistri uen-
triculi lateris sedem lienem proximam accedentes: inter quas ea solet esse praecipua, quae a maiori
uenae portae ramo altiori lienis parti inserto, principium ducere consuevit, a qua minus quam
raro furculi pilorum modo graciles, quasi ad superius uentriculi orificium pertinent. His ue-

a. Scitum
K. R. 14. 15
fig. 1. 2. 3.
b. 14. 15. 16.
c. 17. 18. 19.
d. 20. 21. 22.
e. 23. 24. 25.
f. 26. 27. 28.
g. 29. 30. 31.
h. 32. 33. 34.
i. 35. 36. 37.
k. 38. 39. 40.
l. 41. 42. 43.
m. 44. 45. 46.
n. 47. 48. 49.
o. 50. 51. 52.
p. 53. 54. 55.
q. 56. 57. 58.
r. 59. 60. 61.
s. 62. 63. 64.
t. 65. 66. 67.
u. 68. 69. 70.
v. 71. 72. 73.
w. 74. 75. 76.
x. 77. 78. 79.
y. 80. 81. 82.
z. 83. 84. 85.
aa. 86. 87. 88.
bb. 89. 90. 91.
cc. 92. 93. 94.
dd. 95. 96. 97.
ee. 98. 99. 100.

nis sinistram uentriculi latus aduentibus comites perpetuo iunguntur
omnium uentriculi uenarum officium est, ut & alimentum ipsi adlerant
lo confecti cremoris ad iecoris cauum non aliter ac intestinum uenae
uerò earum quas sexto loco enumeravi uenarum, & potissimum quinta
sectionum professoribus esse (at timide interim) annuam, ut si quid in-
ter, illae eius sint uehiculum, idque in uentriculum fundant. Ceterum fr-
teriae innatum ipsius calorem recreant, & succulenti etiam aliquid ex u-
tur. Praeter has uenas & arterias uentriculo nullum aliud uas implantatū
bilem deducendum aliquis in uentriculi fundum pertineat, id sanè sit q-
semel haecenus duntaxat eius generis meatus occurrit in biliosissimo
gis pontificijs nauibus sectioni adhibuimus. Porro nerui uentriculi in
praecipue sexti neruorum cerebri paris portiones: postquam recur-
uos, ramulosque cordis in uolucro & pulmonibus communicauere, de-
properant, dextra quidem ad dextrum latus, sinistra autem ad laeuum. S-
tis per neruicū stomacho descenderunt, fibrarum duntaxat interuentu
neruus bipartito scinditur, & dexter quidem suis ramis oblique in sinist-
rem in dextrum, atque ita ambo nerui stomachum concomitari septum
ant, nullam interim (ut dissectionis rudibus uisum fuit) septo sobolem
quatuor duorum neruorum rami? elatius uentriculi orificium contingi
ginum serie id amplexantur, furculos notatu digno intervallo recta deor-
nistro sexti paris neruo dextram uentriculi oris regionem implicante,
mus secundum elatiorē uentriculi sedem ad ipsius usque inferius orificium
in progressu aliquot diffundat propages, uentriculi inferius orificium
implicet, nō tamen inibi absumitur, sed in iecoris cauum prope-
triculi partem alij duo accedunt nerui, a sexti neruorum cerebri paris
costarum radices deorsum deductis principium obtinentes, ac illarum
quae superiori membrana omenti suffulta, in uentriculi fundum digerun-
tum sinistro uentriculi lateri quaedam neruorum offeruntur soboles, a
cum arterijs lienem accedunt. Inter hos tam uarios neruorum quos uen-
nulli profecto tantam Naturae ostendit prouidentiam, atque superiori ip-
non enim duntaxat id ut noxam a bilioso eius uel generis humore aliq-
adeo frequentibus scater neruis, sed ut per illos ueluti riuos & ductus, ar-
mis dispensaretur, ac cibi potusque indigentiam uentriculus sentiret, ad su-
raretur. Cum enim totius corporis particulae, plantarum modo quatuor-
bus nutritioni seruientibus, neque illis eorum quae defunt sensus sit indit-
penodum a cauae ramis nutrimentum alligant: aliae autem ex cauae per ie-
ginibus, haec iterum ex ijs quae per iecoris portas feruntur uenis, & haec rursum
triculo: quumque adhuc nulla iam supersit pars, ex quo uentriculus aliqui
cessum erat, ut foris ingesto cibo repletur, atque in hoc a plantis differin-
uim propriae qualitatis attracticem, & attractorum retentricem, ac rursum
tricem, atque antea has omnes alteratricem perinde ac homo habeant, sensu
defunt priuantur. Neque etiam per os plantas nutriri oportebat, promp-
trimenti submissum habentes terram, cui complantatae coniunctaeque copi-
triri debent nunquam destituuntur. Verum humana substantia, praeter
terra se iungitur, a qualitate quoque terrea plurimum discrepat, motusque ar-
cum subinde permutari debuit, adeo ut impossibile fuerit homini plantae
rem fugere. Oportuit itaque secundum propriam eius naturam, herbis, fr-
aliorumque animalium carnibus hominem ali, eaque illo adferri tempore, q-
indigentiam, at quum nulla pars ex se ipsa innatum sensum possideat, in u-
dicebamus, eiusmodi uim a sensituo principio influere oportuit. Echu-
neruorum cerebri paris praecipue soboles uentriculi os, conterminasque ip-
implicant & intexunt. atque ij demum illi nerui sunt, quibus obliquum st-
ferre prius retuli. Molles enim quum sint, & graciles, si longa uia recto tra-
uentriculum cibis recipiendis destinatum a se suspensum haberent, ab eius
si, leui occasione rumperentur, nisi eiusmodi implexibus & tortuosis d-
sedulo prospexisset. Porro uentriculus, ut iam ipsius uires aggrediar, o-
ac quatuor quidem omnibus uniuersi corporis partibus, quae nutriuntur, c-